

DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI - PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS
*manè discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis vigesima-quintâ
mensis Novembris, anno Domini M. DCC. LI.*

M. FRANCISCO MERY, Doctore Medico,
Præside.

An Bubo veneris Skirrholes absque cauterio currandus?

I.

UOT & quàm innumeras sese transformet in facies, tragœdiâ-
que ludat venereum virus miseræ sat norunt veneris victimæ: mil-
le-coloris hujusce protei historiam tam eleganter & abundè scripse-
runt præcos Medicæ principes imprimisque illustrissimus libri de
morbis veneris Author, ut suppositâ ex eorum pertractatione mor-
bi tam crudeliter sævientis ortûs, causæ, symptomatum, signorum-
que seriei perfectâ cognitione, diversam veneris Bubonis indolem indicare pro-
tinûs sufficiat: triplicem ergò bubonum venereorum speciem certo ac proprio dis-
criminatam vocabulo cum Clarissimo D. Astruc agnoscimus: alii enim multum do-
lent, calent, pulsant, renituntur, & phlegmonodes: alii modicè calent, dolent,
pulsant, renituntur, imò potiùs molles prementis digiti vestigia admittunt & fer-
vant, & œdematodes: alii denique doloris, caloris, pulsationis expertes, duri
sunt & valdè renituntur, & Skirrholes nuncupantur. De primâ & secundâ specie
ad nos non pertinentibus silentes consultò ultimæ naturam explorabimus dunta-
xat. Quâcumque de causâ in inguinalibus glandulis sistatur lymphâ, tortuosis ad-
juta viarum anfractibus ipsarum loculis adhæret primùm, stagnat, inspissatur, du-
ritiemque acquirit difficilè resolvendam; sed dum in hujusmodi glandulis longio-
res trahit moras, à jugi novæ lymphæ indefinenter subsequenti appulsu accu-
mulatur, ultrâ modum distenduntur vasa, volatiliores avolant particule, immo-
tæ remanent crassiores, quæ factæ viciniore, & intimiùs coadunatæ, durum ve-
luti corpus effingunt sub nomine Skirrhi cognitum. Interim (quod annotandum
maximè) plurimo sale & acriori oneratam Skirrhi materiem docet ratio, testatur
experientia: quod sal si vehiculo defraudetur partibus crassis & terrestribus carcera-
tur, immotumque remanet & iners. Hoc in casu salia violenter moveas, exitio-
sam vim exerent in solida, brevique degener tumor pejore adipiscetur indolem.

I L.

LYMPHA vel propriâ sui indole, vel particulari vasorum diatresi, in hâc
potiùs quàm in illâ corporis parte sistitur, trahitque moras. Terrestria, sul-
phureaque uniantur lymphæ principia, in grumos ipsa concresecet exilibus subeun-
dis vasorum ostiis impares, crassioresque factæ moleculæ obstructionem advoca-
bunt, Sic pariter corrugata, distensa, compressa, rupta, laceratavè sint vasa, ut

A

eorum vel imminuatur duntaxat, vel penitus deleatur cavitas, orbibus lymphæ promovendis jamjam inepta, ipsius itineri obicem ponent, & nascetur obstructio. Nec dissimile parturiet incommodum astringentium, reperimentium, acrimvè resolventium abusus: intempestivâ horumcæ medicamentorum appositione levior aquosiorque tumoris exprimitur pars, dum crassior residua calore nativo aut præternaturali exsiccatur, solidamque adipiscitur consistentiam. Quæcumque causa obstructioni ansam præbeat, coercita semel lymphæ densatur primum, postea durefcit Skirrhum brevi genitura. Tanta autem est materiæ Skirrhum producentis crassities, ut denegato humoribus à tergo prementibus aditu, ulterius progredi non valeant, solas Skirrh margins irrorent, diffundantur in viciniis novis detenturi carceribus, molem Skirrh pedetentim adaugeant, inæqualemque & scabrosam tumoris in parte carnosa membranosa effingant superficiem, nonnunquam etiam in glandulis, si plures racematim coadunata pari labe contaminentur. Dum muriatica lymphæ principia carceribus irretita quiescunt, & externa oriantur Skirrh involucria concludentesque cellulæ, nulla est fibrarum distractio, indolet Skirrh; aut evolvantur eadem, subito commota, congregatis aculeis violenter in fibras nerveas impingunt, glandularum membranæ concludentesque cellulæ cum doloris acutissimo sensu distractæ franguntur, ignem concipiunt humores agitati, excutitur omnino si quæ sit adhuc levior pars & aquosior, viciniore facti, concretique sales rodendo depascunt, vividis fibrarum oscillationibus, auctoque sanguinis arteriosi tumoris ambitum indefinenter alluentis calore concitati, lymphâ Skirrh margins irrorante diluti, suique tandem juris facti solidis vim faciunt, glandulæ contextum dilaniant, cutem exedunt, Skirrhoque in putre & sordidum ulcus converso, sola sæpè salus est ægris nullam sperare salutem. Skirrh talis est indoles & conditio. Si ergo in quocumque Skirrho ex intensè moventium usu tantum imminet periculi, quis jam non intelligat in Bubone venereo Skirrhode ab omnibus topicis vividius humores exagitantibus, ac proinde à cauterio abstinendum.

III.

MUTATUS in Skirrhum Bubo ægrè admodum vel resolvitur, vel adducitur ad suppurationem; nec mirum: infixa in vasculis materies & immota otiosis glandularum membranis coercetur. Lympham ergo in intimis quasi incuneatam glandulis calore sanguinis excitari & arteriarum pulsationibus comminui difficultatis est, & alex plenum opus; scopum tamen attigisse confidenter asserunt plurimi, diversasque præscribunt methodos; quidam Buboni cucurbitam siccam quotidie per horæ quadrantem applicari volunt, ut confluxu sanguinis calefacta, expansaque Skirrh materies, resolventibus facile pareat & obsequatur. Sed quandouam sinistris ferè semper eventibus docebuntur, Skirrh materiem tantam plenumque obtinere duritiem, ut propemodum sit insolubilis, vel si solvatur, in pus erodens converti, cujus indole stygiâ in carcinomatoden, sæpè in fistulam degenerat Skirrh? Nonnulli incisâ cute, ferro Bubonem extirpari jubent. Maxima pars tandem crudelissimam omnium non reformidat curandi rationem, & ferâ manu cauterium mutatis in Skirrh Bubonibus attexere non dubitat. At quam periculi plena sit & exitiosa posterior imprimis methodus, ex dictis jam sat patet, cum in eo duntaxat totius rei vertatur cardo, ut Skirrh materies ab omni calore præternaturali vindicetur, ne incallescens subito in expansionem nitatur, fastigiatoque in apicem Skirrh, disrumpatur cutis, turgidum sensim diffundatur ulcus, invertantur undequaque margins, exulceratum tandem succedat carcinoma. Nullanè est ergo in Bubonibus Skirrhoideis speranda salus? Absit credas. Non artis indoctæ crudelitatem culpat tantummodò Medicus, nuntiat scopulos, pericula monet, scrutator naturæ salutare perflugium in doctiori Medicinâ quærit, & ecce in tanto discrimine simplicissima monstrat diluentia, quæ tam ex-

ternè, quàm internè prudenter usurpata, non periculum solummodò removebunt, sed felicem semper fortientur exitum.

I V.

PROXIMAM Skirrhī causam stagnanti durescentique lymphæ tribuendam noscenti, non ab alio fonte vasorum quibus illa continetur distensionem derivari, manet inconcussum. Non enim nisi præviâ ingurgitatione distenduntur vasa, & in skirrhosis tumoribus lymphæ longiores prius moras lentore traxit. Sed cùm indicationis ratio rationem causæ sequi debeat, curationis ordo postulat ut impacta Skirrhī materies ad fluidam indolem primùm reducatur. Quantum autem in hunc scopum colliment & valeant diluentia, cùm intus, tùm extus exhibita, quis nescit? Diluentibus novum lymphæ particulis intimiori nexu conjunctis accedit vehiculum, strictior earum solvitur unio, ipsi ab invicem recedentibus spatia ceduntur liquidioribus, dum crassioribus factis jam tenuioribus, & divisim ordinatis, prima restituitur fluiditas. Sublatâ distensionis causâ vasis spontè & proprio nature risu, amissus redit sensim & micat elater, incœptumque à diluentibus vasorum oscillationibus perficitur opus. Tunc cùm germine venereo infestetur corpus, ad hydrargirosim tanquàm ad sacram anchoram tutò & opprtunè confugas, quæ eò promptius efficaciusque votis respondebit, quò diluta magis, & attenuata priùs fuerit & in universo corpore lymphæ, & specialiter in Skirrho contenta materies, Diluentibus etenim ab totâ corporis habitudine pertinentibus demulceatur sanguis viscidiorque liquefact lymphæ partibus mercurii faciliùs comminuenda; topicis verò durus emollitur, relaxaturque Bubonis contextus, hærens & impacta dissolvitur lymphæ, fluidioribus tandem factis humoribus & laxiori fibrarum compage, quasi regium iter atterenti mercurio paratur. Nec ut systematica tantùm habeatur nostra methodus, ipsius ope Bubonis in Skirrhū mutati resolutionem, si lapideam duritiem non fuerit adeptus, te frustrâ nunquam esse tentaturum, repetita pluries, & felix semper docuit nos experientia, casumque referre juvat qui hujusce methodi suscipiendâ anam præbuit. Vocatus sum apud hominem quemdam triginta-quinque annos natum, cui Skirrhodes Bubo venereus, molem pugni unius adæquans inguen ex utrâque parte à quatuor annis obtegebat: cùm æger propter temporis & forsitan rerum angustias, hydrargirosim pleniorē subire non posset, ad parciorem confugiendum fuit; præmissis ergò universalibus præparantibusque remediis, præter balneum universale, topica balnea quater aut quinquies in die quâlibet repetenda præscripti, atque commodiùs apponerentur, vesicam aquâ moderatè calidâ semiplenam, utriusque Buboni applicandam imperavi, cujus aqua, quoties à debito caloris gradu recederet, toties renovaretur: dein posteriâ die à blandâ catharsi post ultimum balneum, independenter ab intercalatis inunctionibus, quotidie jejuno ventriculo primam inter & secundam topici balnei appositionem, ut unguenti mercurialis ʒj inungerentur Bubones, sedulo curavi: his per singulos 15 dies eodem ordine repetitis, citrà spem omnem itâ radicitus digestus est uterque Bubo, ut ne minimum quidem tumoris superfuisset vestigium. Quod tam feliciter primâ vice successerat remedium, in omni casu simili adhibui confidenter. expectationemque semper superavit eventus.

V.

QUI diluentium cauteriique in Bubonem venereum Skirrhoden actionis comparationem instituet, an jure palmam sibi præcipiat nostra methodus, facillimè judicabit. Sub larvâ simplicis topicæ agrotantibus imponens audax cauteriâ appositio, reformidandorum maximè, ferè semper stipatur symptomatum catervâ. Infida, pravique moris quam excitat suppuratio, non nisi morsu atrocissimi doloris impetratur, qui crescens eundo, totumque corpus miserè percellens, immedicabiles forsitan, funestasque dabit strages, Primùm ab intentiori sanguinis ube-

riori copiâ ad Skirrhi margines appellentis, cauteriique spiculis armati fervore & æstu, Skirrhomides tumor ardet, inflammatur, dolet, intumescit, renititur, frequenterque lancinans in acumen erigitur, sitque occultum carcinoma: sed acumine breviter disrumpit, conclusi prodeunt guttati humores, cancrofa materies expanditur; torquentur extrorsum ulceris labia, fungosa luxuriat caro, ubertim profluunt ichorosi latices, tumoris livent confinia, exulceratoque demum carcinomate, atrocissimo dolore percruciatus æger mortem advocat. Quam discrepantem è contrâ, blandam facilemque therapeiam offerunt diluentia! Skirrhis per aliquod tempus apposita sensim & sine sensu per poros absorbentur, hæcque solâ donata virtute quæ demulcendo solvat, mobilitatemque conciliet, durescenti materiæ amissam fluiditatem sic restituit, ut exilissimis canalibus permeandis habilis facta, circuitus sanguinis legibus obtemperet: sic obice sublato tollitur vasorum distensio, quæ ad pristinum elaterem revocata, oscillationibus repetitis inchoatum à diluentibus ita placidè perficiunt opus, ut atrocissimis vitatis doloribus, ægroque ab omni carcinomatosis metu sospite, patientique animo curationis labore serente, penitus evanescat tumor, nulla supersit durities, nullumque lateat in tumoris radicibus luis venereæ residuum. Ast, inquit, nedum votis in præsentī casu succedere possint diluentia, fibras Bubonis jam nimium expansas ita laxando expandent adhuc, ut vasorum elaterem & tonum omnino frangere potius valeant, quam tumoris resolutionem producere. Diluentia fibrarum contextum laxare fatemur ultro. Ast eodem tempore, diluendo, dividendoque, ita agunt in humores, ut eorum beneficio materiâ inhærente Skirrhomide solutâ, redditâque circuitui sanguinis, tollatur obex qui elateris vasorum restitutioni reluctabatur. Tunc ergo restituitur à diluentibus, nedum tollatur vasorum tonus, humores in eorum perietes impulsī jam æqualiter repelluntur, hæc actione reciproca ad instam à naturâ fluiditatem sensim revocantur, novum cum aliis liquoribus ineunt consortium, communi redduntur sanguinis alveo, benignisque tandem humoribus ad partem prius affectam properantibus, proxima & conjuncta Skirrhi causa ablegatur. Quid plura? Ducti ratione, experientiâ freti, concludamus.

Ergo Bubo venereus Skirrhomides absque cauterio curandus.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Carolus - Ludovicus Liger.

M. Franciscus-David Herissant, Regia Scientiarum Academia, Regique Societatis Londinensis Socius.

M. Bernardus de Jussieu, Regia Scientiarum Academia, Regique Societatis Londinensis Socius & in Horto Regio Botanicæ Prodemonstrator.

M. Joannes - Stephanus Guetard, Regiarum Scientiarum Parisiensis & Florentinae Academicarum Socius, Censor Regius & Serenissimi Aurelianensium Ducis Botanicus.

M. Jacobus-Franciscus le Chat de la Sourdière, Chirurgia Professor.

M. Joannes Astruc, Salubris Consilii Regis Socius, Regis Poloniarum Augusti II. Elektoris Saxonie, dum viveret, Medicus Primarius & Professor Regius.

M. Natalis - Maria de Gevignand, rei Herbaria Professor designatus.

M. Joannes-Franciscus Iseu,

M. Franciscus Mery, Actus Praef.

Proponebat Parisiis **CLAUDIUS - JOSEPHUS GENTIL**, Bisuntinensis, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1751.

A S E X T A A D M E R I D I E M.

Typis **QUILLAUV**, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1751.